

dem fra at gå fra brændekomfur til elektricitet, og vi skal så være klar med rådgivning om de mest hensigtsmæssige energikilder.

Herhjemme synes jeg selv, at vi er godt med på banen. Miljøministeren har udsendt et oplæg til en bæredygtig udvikling, som diskuteres ivrigt ude i de enkelte kommuner, og det er jo sådan, det også gerne skulle udvikle sig til i de mindre oplyste lande.

Men det er jo et ædelt mål, og det kan være svært at praktisere det i den virkelige verden ligesom Århuskonventionens bestemmelser om adgang til oplysning og klageadgang og offentlighedens medvirken på miljøområdet. Her mener jeg ikke, at det er svært for ilandene at leve op til det, og i Danmark har vi vel også implementeret alt. Vi finder det helt fundamentalt, at borgerne bliver hørt ved større anlægsprojekter og alt muligt andet på miljøområdet, ligesom vi har mulighed for at klage, hvilket vi også gør i rigt mål. Men for ulandene, hvor infrastrukturen er elendig, og traditionen for åben forvaltning er en by i Rusland, er det jo et kvantespring at bevæge sig ind på, og jeg beder om, at man tager hensyn til det i den videre debat. Jeg er helt opmærksom på, at det er utrolig vigtigt. Men det er en proces i sig selv.

Jeg er sådan set meget enig med Kommissionens udmeldinger i forbindelse med Riotopmødet, hvor man har gjort god regeringsførelse og folkelig debat til et af de fire hovedemner, man vil prioritere, for det er vigtigt med folkelig deltagelse. Men de steder, hvor man endnu ikke har tradition for folkelig deltagelse, eller hvor ngo'erne har så svære vilkår, at det ikke lader sig gøre at arbejde, er det en svær proces at få i gang. Det synes jeg måske ikke man har beskæftiget sig så meget med. Man har de her meget flotte målsætninger, men hvordan man kommer ind og realiserer dem, kunne jeg godt tænke mig at have hørt mere om. Men vi kan godt blive enige om, at det er vigtigt.

Så alt i alt synes vi jo, at der er utrolig mange spørgsmål at arbejde med og forberede sig på op til topmødet i år 2002. Jeg er ganske enig med miljøministeren, der netop sagde, at det nu er det overordnede, vi skal holde os til, og at vi ikke må lade os skræmme af, at der er så mange små spørgsmål, der kan være så svære at realisere, så vi fuldstændig giver op. Kan vi nå et stykke hen ad vejen, er vi nået langt.

Vi synes, at det er et ganske fornuftigt forslag til vedtagelse, der er fremsat, og det ser vi posi-

tivt på fra Det Konservative Folkepartis side. Det skulle være vores bidrag til debatten.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Hr. Jørn Jespersen som ordfører.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til statsministeren, miljøministeren og udviklingsministeren for deres besvarelser i dag og for den redegørelse, der foreligger, ikke kun af høflighed, men fordi jeg faktisk syntes, at det var ganske fremragende besvarelser.

Det er jo rigtig, som det blev nævnt, at det er et meget ambitiøst projekt, regeringen lægger op til her at sætte sig i spidsen for via sit formandskab og via EU, nemlig at få indgået en global aftale, A. Global Deal, i Johannesburg.

Denne bekendelse til et politisk lederskab synes jeg er helt afgørende at notere sig, og hvis det lykkes at lave en aftale af den karakter, der her er lagt op til, eller noget der ligner, vil det jo være noget, der virkelig får historisk betydning for bæredygtig udvikling på hele kloden.

Jeg synes, det er meget afgørende, at vi beskæftiger os lidt med, hvad det egentlig er, der er det principielle indhold i sådan en global aftale. Sådan som jeg ser det, og det, som vi fra SF's side lægger i det, er en helt ny tilgang til det globale samarbejde, hvor vi jo må erkende, at der har været en alt for omfattende tendens til, at landene i internationale forhandlinger kom med deres egne snævre og kortsigtede nationale interesser og søgte at fremme dem. Det var derfor, at det brød sammen i Seattle, og det var derfor, at forskellige miljøkonventioner var så svære at indgå, tag bare Kyoto som eksempel. Det har været en generel tendens, at man i udenrigspolitikken fokuserer på sine egne interesser og derfor har meget svært ved at lave en fælles løsning.

Det, der nu er lagt op til med en global aftale, er at forsøge at se på helheden og på fællesskabets interesser og optimere det samlede udbytte af en aftale med henblik på, at alle bliver rigere i bred forstand af den. Jeg synes, at det er en helt afgørende ny tankegang at forsøge at gå til tingene ud fra fællesskabets og helhedens interesser og optimere alle landes udbytte af dem.

Der er brug for politisk lederskab, hvis den proces skal lykkes. Man kan jo spørge om, hvor det lederskab skulle komme fra, hvis det ikke er fra EU, forhåbentlig med Danmark i spidsen. Det er i hvert fald helt tydeligt, at for nuværende